

104

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

JULES VERNE

INSULA CU ELICE

★★★
★★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

JULES VERNE

INSULA CU ELICE

(Ediţie prescurtată)

Traducere, cuvînt înainte şi note
de
ION HOBANA

★ ★ ★
★ ★

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
104

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

În drum spre San Diego, unde trebuiau să dea un concert, membrii unui cvartet parizian aflat într-un turneu prin Statele Unite suferă un accident în urma căruia sînt nevoiți să pornească mai departe pe jos. Cei patru instrumentiști — violoniștii Yvernès Frascolin, violistul Pichinat și violoncelistul Sébastien Zorn — ajung într-un sat. Acolo se întîlnesc cu un personaj ciudat, Calistus Munbar, care-i invită într-o localitate care se dovedește a fi nu mai puțin ciudată. Este vorba de Milliard-City, capitala Standard-Islandului — o insulă cu elice construită de bogătașii americani ca să-și plimbe existența trîndavă pe întinderile Pacificului.

Cvartetul concertant a fost adus pe insulă de Calistus Munbar pentru a oferi nababilor un nou divertisment.

Vizitînd insula, eroii noștri află că ea este împărțită în două sectoare, conduse de miliardarii Jem Tankerdon și Nat Coverley, care își dispută întîietatea.

Pornind la drum, Standard-Island vizitează arhipelagurile Marchize, Pomotu, Tahiti, Cook, Samoa.... Pe bordul ei se află acum și echipajul unui cuter malaez, al cărui căpitan — piratul Sarol — a înscenat un naufragiu pentru a pregăti jefuirea insulei și masacrarea miliardezilor.

Continuîndu-și croaziera, insula cu elice scufundă fără voie un vas englezesc și este silită să plătească despăgubiri. Apoi este invadată de animale sălbatice, împotriva cărora se organizează o adevărată campanie. Cu acest prilej, se produce o apropiere între familiile Tankerdon și Coverley. Mai mult chiar, se anunță căsătoria dintre Walter Tankerdon și Dy Coverley.

Coperta desen: D. IONESCU

(Urmare din numărul trecut)

Artiștii se plimbă un ceas prin sat, fără să fie sîcîiți de indigeni. Apoi se îndreaptă spre ruinele templelor, un fel de dărîmături părăsite, situate nu departe de locuința unuia dintre vrăjitorii satului. Acesta, așezat în prag, îi privește nu prea încurajator, și gesturile sale par să arate că le aruncă un blestem. Frascolin încearcă să converseze cu el prin intermediul pilotului. Vrăjitorul ia atunci o înfățișare atît de cruntă, o atitudine atît de amenințătoare, încît e clar că nu-i nici o speranță de a scoate măcar o vorbă de la acest arici fidjian.

In acest timp, cu toate recomandările care i-au fost făcute, Pinchinat s-a îndepărtat, trecînd dincolo de un boschet stufos de bananieri etajați pe coasta unei coline.

Cînd Sébastien Zorn, Yvernès și Frascolin, scîrbiți de proasta primire a vrăjitorului, se pregătesc să părăsească Tampoo, nu-și mai zăresc prietenul. Neliniștit, Frascolin îl strigă. Nici un răspuns.

— Unde poate fi ? întreabă Sébastien Zorn.

— Nu știu, răspunde Yvernès.

— L-a văzut cineva dintre dumneavoastră îndepărtîndu-se ? se interesează pilotul.

Nu l-a văzut nimeni !

— Fără îndoială că s-a întors la șalupă prin sat, intervine Frascolin.

— N-a făcut bine, spune pilotul. Dar să nu pierdem timpul și să-l ajungem din urmă.

Pornesc destul de îngrijorați. Pinchinat face mereu cîte una boacănă.

Traversînd Tampoo, pilotul observă, cu oarecare neliniște, că nu se mai arată nici un fidjian. Ușile colibelor sînt închise. Satul pare părăsit.

Mica trupă grăbește pasul. Cel care lipsește este strigat de mai multe ori fără rezultat. Nu s-a întors deci pe țărmul unde îi așteaptă șalupa ?... Ori poate că ambarcația nu se mai află acolo, sub paza mecanicului și a celor doi mateloți ?...

Mai sînt cîteva sute de pași. Se grăbesc să-i străbată și, îndată ce depășesc liziera arborilor, zăresc șalupa și pe cei trei oameni la postul lor.

— Prietenul nostru ?... strigă Frascolin.

— Nu mai e cu dumneavoastră? se miră mecanicul.

— Nu... de jumătate de ceas...

— Nu l-aţi văzut de loc? întreabă Yvernès.

— Nu.

Din nenorocire, nu mai încape nici o îndoială... Pinchinat s-a aventurat în pădurea de bananieri... a fost prins şi dus... unde?... Cercetările în împrejurimi n-ar duce la nici un rezultat... Cum să urmăreşti o pistă în mijlocul acestei regiuni forestiere, prin această brusă * pe care o cunosc doar fidjienii?...

Desperarea lui Frascolin, Yvernès, Sébastien Zorn nu poate fi tălmăcită în cuvinte. Ce-i de făcut?... Pilotul şi mecanicul nu ştiu la ce soluţie să se oprească.

Frascolin, care şi-a păstrat sîngele rece, spune atunci:

— Să ne întoarcem la Standard-Island...

— Fără prietenul nostru? strigă Yvernès.

— Cum poţi să te gîndeşti la asta? adaugă Sébastien Zorn.

— Nu văd altă cale, răspunde Frascolin. Trebuie ca guvernatorul insulei cu elice să fie încunoştinţat... ca autorităţile din Viti Levu să fie avertizate şi somate să acţioneze...

— Da... să plecăm, îi sfătuieşte şi pilotul. N-avem nici un minut de pierdut dacă vrem să profităm de reflux.

— Este singurul mijloc de a-l salva pe Pinchinat dacă nu-i prea tîrziu! strigă Frascolin.

Sébastien Zorn, Frascolin, Yvernès se suie în şalupă cu o amărăciune de negrăit... Ei ezită... Strigă încă o dată... Dar Frascolin le-a spus că trebuie să plece şi el a avut dreptate s-o spună, după cum ei au dreptate s-o facă.

Mecanicul pune dinamurile în mişcare, iar şalupa, ajutată de reflux, coboară cursul Revei cu o rapiditate prodigioasă. La ora şase au trecut de capătul vestic al deltei. După jumătate de ceas, acostează la cheiul din Tribord-Harbour.

Intr-un sfert de oră, Frascolin şi camarazii săi ajung la Milliard-City cu tramvaiul şi se reped la primărie.

Indată ce e pus la curent, Cyrus Bikerstaff pleacă la Suva şi cere guvernatorului general al arhipelagului să-i acorde o întrevedere. Aflînd ce s-a petrecut la Tampoo, reprezentantul reginei nu-i ascunde că situaţia e foarte gravă... Acest francez este în mîinile unuia dintre triburile care nu se supun nici unei autorităţi...

— Din nenorocire, nu putem întreprinde nimic pînă mîine, spune el. Şalupele noastre n-ar putea să urce pînă la Tampoo împotriva refluxului. De altfel, e neapărat necesar să mergem în număr mare şi cel mai sigur ar fi prin brusă...

— De acord, răspunde Cyrus Bikerstaff, dar trebuie să plecăm nu mîine, ci astăzi, în această clipă...

— N-am la dispoziţie oamenii trebuincioşi.

— Îi avem noi, domnule, replică Cyrus Bikerstaff. Luaţi deci măsuri

---

* Brusă — regiune acoperită cu mărăcinişuri dese.

să fie însoţiţi de soldaţi din poliţia dumneavoastră şi sub ordinele unuia dintre ofiţerii care cunosc bine regiunea...

— Iertaţi-mă, domnule, răspunde rece excelenţa sa, n-am obiceiul...

— Iertaţi-mă, de asemenea, îl întrerupe Cyrus Bikerstaff, dar vă previn că dacă nu acţionaţi chiar acum, dacă prietenul şi oaspetele nostru nu ne este înapoiat, responsabilitatea va cădea asupra dumneavoastră şi...

— Şi...? întreabă guvernatorul, pe un ton arogant.

— Bateriile de pe Standard-Island vor distruge Suva pînă în temelii, capitala şi toate proprietăţile străine, fie ele engleze sau germane!

Ultimatumul este categoric şi nu există nici o ieşire. Cele cîteva tunuri ale insulei n-ar putea să lupte împotriva artileriei de pe Standard-Island. Guvernatorul se supune deci şi, s-o recunoaştem, ar fi făcut mai bine să procedeze aşa de bună voie, în numele principiilor umanitare.

După jumătate de ceas, 100 de oameni, marinari şi poliţişti, debarcă la Suva, sub ordinele comandorului Simcoë, care a vrut să conducă el însuşi această operaţie. Supraintendentul, Sébastien Zorn, Yvernès, Frascolin sînt alături de el. O grupă de jandarmi din Viti Levu le dau concursul.

Expediţia porneşte prin brusă, făcînd înconjurul golfului Reva, sub îndrumarea pilotului, care cunoaşte regiunile dificile din interiorul insulei. Au pornit-o de-a dreptul, cu pas rapid, astfel încît să ajungă la Tampoo în cel mai scurt timp...

N-a fost nevoie să ajungă pînă în sat. Cam la un ceas după miezul nopţii, se dă ordin de oprire. În adîncul unui desiş aproape de nepătruns, a fost zărită strălucirea unui foc. Fără îndoială că e o adunare a locuitorilor din Tampoo, al căror sat se află la jumătate de oră de mers spre est.

Comandorul Simcoë, pilotul, Calistus Munbar, cei trei parizieni înaintează... N-au făcut mai mult de 100 de paşi şi se opresc încremeniţi.

În faţa unui foc puternic, înconjurat de o mulţime zgomotoasă de bărbaţi şi femei, Pinchinat, pe jumătate gol, este legat de un stîlp... şi şeful fidjian goneşte spre el cu securea ridicată...

— Înainte... înainte! strigă comandorul Simcoë marinarilor şi poliţiştilor.

Indigenii, pe care detaşamentul nu-i scuteşte de împuşcături şi lovituri cu patul puştii, sînt surprinşi şi înspăimîntaţi. Cît ai clipi din ochi, locul e gol — toţi s-au risipit în pădure...

Dezlegat de stîlp, Pinchinat cade în braţele prietenului său Frascolin. E greu de exprimat bucuria acestor artişti, a acestor fraţi — bucurie amestecată cu cîteva lacrimi şi cu reproşuri foarte întemeiate.

— Nenorocitule, spune violoncelistul, ce ţi-a venit să te îndepărtezi?

— Nenorocit, într-adevăr, dragul meu Sébastien, răspunde Pinchinat, dar nu copleşi un alto atît de puţin îmbrăcat cum sînt eu în această clipă... Dă-mi hainele, ca să mă pot prezenta într-un chip mai convenabil în faţa autorităţilor!

Hainele sînt găsite la rădăcina unui copac, şi Pinchinat se îmbracă păstrînd cel mai teribil sînge rece din lume. Cînd e, în sfîrşit, „prezentabil", vine să strîngă mîna comandorului Simcoë şi a supraintendentului.

— *Ei, crezi acum în... canibalismul fidjienilor? îl întreabă Calistus* Munbar.

— Nu-s chiar atît de canibali din moment ce nu-mi lipseşte nimic!

— Mereu acelaşi blestemat fantezist! strigă Frascolin.

— Ştiţi ce mă supără mai mult în situaţia de vînat omenesc gata *de pus în frigare? întreabă Pinchinat.*

— Să fiu spînzurat dacă ghicesc! replică Yvernès.

— Ei bine! Nu era faptul că voi fi mîncat în grabă de aceşti indigeni!... Nu! Era gîndul că mă va devora un sălbatic îmbrăcat... într-un frac albastru cu butoni de aur... cu o umbrelă sub braţ... o oribilă umbrelă englezească! *

CAPITOLUL XXII

ATAC ŞI APĂRARE

Plecarea insulei cu elice este fixată pentru 2 februarie. In ajun, sfîrşindu-şi excursiile, turiştii s-au întors la Milliard-City. Afacerea Pinchinat a produs o vîlvă teribilă. Consiliul notabililor a aprobat comportarea energică a guvernatorului Cyrus Bikerstaff. Jurnalele l-au felicitat călduros. Pinchinat a devenit deci omul zilei. Închipuiţi-vă un alto isprăvindu-şi cariera *artistică în stomacul unui fidjian!...*

Standard-Island porneşte în zori spre Noile Hebride. Acest ocol, care o va îndepărta cu 12° (cam 200 de leghe) spre vest, nu poate fi evitat pentru că Sarol şi însoţitorii săi trebuie lăsaţi în Noile Hebride. Nimeni nu regretă posibilitatea de a face un serviciu acestor bravi oameni, care au dovedit atîta curaj în lupta cu fiarele.

Căsătoria lui Walter cu miss Dy este mai mult ca oricînd în centrul *atenţiei tuturora. Calistus Munbar n-are o clipă liberă. El pregă*teşte şi combină elementele unei serbări care va rămîne în analele *insulei cu elice.*

Standard-Island înaintează cu o viteză mijlocie de 20—25 de kilometri în 24 de ore. Ea ajunge aproape de Viti, ale cărei ţărmuri *superbe sînt împodobite cu păduri luxuriante de un verde întunecat.*

Trecătoarea Ronde oferă o cale de apă largă, în care „Bijuteria Pacificului" pătrunde încetişor. Multe balene, zăpăcite şi înnebunite, se lovesc cu capul de trupul de oţel, care se cutremură sub lovituri. Dar pereţii metalici ai compartimentelor sînt trainici, şi avariile nu sînt de temut.

În sfîrşit, în după-amiaza zilei de 6 februarie, ultimele piscuri ale *arhipelagului Fidji dispar la orizont.* Comandorul Simcoë părăseşte re-

* Ironia lui Jules Verne este adresată, după cum se vede, nu atît băştinaşilor, cît colonialiştilor englezi

giunea polineziană, îndreptîndu-se spre regiunea melaneziană * a Pacificului.

În următoarele 3 zile, Standard-Island continuă să plutească în derivă spre vest, după ce a atins 19° latitudine. La 10 februarie ea se află în regiunea unde trebuie să se întîlnească cu vaporul din Europa. Întreaga populație e în așteptare... E ca un fel de prolog al acestei piese atît de cerute de public, al cărei deznodămînt va fi căsătoria lui Walter Tankerdon cu miss Dy Coverley.

Mai e necesar să vorbim despre bucuria părților în cauză, să exprimăm ceea ce nu se poate exprima, să descriem fericirea pe care o împrăștie în jurul lor? Cei doi logodnici nu se mai părăsesc. Ceea ce ar putea să pară o căsătorie de conveniență este cu adevărat o căsătorie din dragoste. Walter are o inimă de aur, și puteți fi convinși că inima lui Dy este făcută din același metal — la figurat, se înțelege, și nu în sensul material pe care l-ar îndreptăți milioanele lor. Sînt creați unul pentru altul, și niciodată această frază cam banală n-a avut un înțeles mai potrivit. Ei numără zilele și orele care-i despart de 27 februarie, ziua atît de dorită.

Trebuie să remarcăm că nava încărcată cu toate minunățiile Europei, „nava-trusou", n-a venit încă. Cei doi logodnici s-ar lipsi bucuroși de orice lux. Ce nevoie au de aceste splendori aproape regale? Ce le trebuie mai mult decît dragostea lor reciprocă?

Dar familiile, prietenii, populația insulei cu elice doresc ca această ceremonie să fie înconjurată de o strălucire neobișnuită. Iată de ce lunetele sînt îndreptate cu încăpățînare spre est.

În sfîrșit, nava așteptată este semnalată în larg. La 19 februarie, ora 9 dimineața, ea intră în port, și debarcarea începe de îndată.

E inutil să enumerăm bijuteriile, rochiile, obiectele de modă și de artă care alcătuiesc această încărcătură nupțială. Ajunge să spunem că expoziția deschisă în vastele saloane ale palatului Coverley obține un succes fără precedent. Întreaga populație a orașului a ținut să treacă prin fața acestor minunății.

— Fantastic! exclamă Yvernès cînd iese din saloanele palatului împreună cu colegii săi.

— Mi se pare expresia cea mai potrivită, spune Pinchinat. Expoziția asta îți trezește dorința de a o lua pe miss Dy Coverley fără zestre... doar pentru ea însăși!

Cît despre tinerii logodnici, adevărul este că n-au dat prea multă atenție acestui stoc de capodopere ale artei și modei.

De la sosirea vaporului, Standard-Island și-a reluat drumul spre vest, către Noile Hebride. Dacă vor fi acolo înainte de 27 februarie, căpitanul Sarol și tovarășii săi vor debarca, iar insula va porni pe drumul întoarcerii.

Faptul că aceste regiuni din vestul Pacificului sînt familiare căpitanului Sarol va ușura navigația. La cererea comandorului Simcoë,

* Melanezia — Insulele Oceaniei, situate la nord-est de Australia; cuprinde: arhipelagul Fidji, Insulele Salomon, Louisiana, Noua Caledonie, Noile Hebride etc.

el rămîne în permanență în turnul observatorului. De cum vor apărea primele înălțimi, nimic nu va fi mai ușor decît să se apropie de insula Erromango, una dintre cele mai răsăritene ale grupului, evitînd numeroasele stînci submarine ale Noilor Hebride.

Din întîmplare sau pentru că Sarol, dornic să asiste la serbările prilejuite de căsătorie, a manevrat cu oarecare încetineală, primele insule nu sînt semnalate decît în dimineața zilei de 27 februarie — exact ziua fixată pentru ceremonia nupțială.

Faptul acesta n-are nici o importanță. Căsătoria nu va fi mai puțin fericită dacă va fi celebrată în apropierea Noilor Hebride și, dacă asta le face atîta plăcere malaezilor — care nu o ascund de loc —, n-au decît să participe și ei la serbările de pe Standard-Island.

După ce întîlnește cîteva insulițe, ocolite după indicațiile foarte precise ale căpitanului Sarol, insula cu elice se îndreaptă spre Erromango, lăsînd spre sud înălțimile insulei Tanna.

Erromango, plină de păduri în interior, este împănată cu coline la poalele cărora se întind mari platouri cultivabile. Comandorul Simcoë se oprește la o milă de golful Cook de pe coasta orientală.

Standard-Island rămîne staționară pe la ora prînzului.

Din ordinul autorităților, toată lumea e liberă, funcționari și impiegați, marinari și milițieni, cu excepția vameșilor de la posturile de pe litoral, pe care nimic nu trebuie să-i distragă de la veghea lor.

E o vreme minunată, împrospătată de briza marină. Potrivit expresiei consacrate, „soarele participă și el".

— Sigur, astrul ăsta orgolios pare să fie la ordinele rentierilor! strigă Pinchinat. O, putere a aurului!

Nu e cazul să insistăm asupra diferitelor numere ale programului senzațional alcătuit de supraintendentul distracțiilor orașului Milliard-City. De la ora 3, toți locuitorii — cei de pe cîmpie, ca și cei din oraș și din porturi — se string în parc, de-a lungul țărmurilor rîului Serpentinei. Jocurile sînt urmărite cu un antren de care nu-i străină, poate, momeala diferitelor premii. Sînt organizate baluri în aer liber. Cel mai strălucitor bal se desfășoară în una dintre marile săli ale cazinoului, unde tinerii și tinerele se întrec în grație și vioiciune. Yvernès și Pinchinat iau parte la dansuri și nu cedează nimănui locul cînd e vorba de a fi cavalerii celor mai frumoase miliardeze. În tot acest timp, băuturile răcoritoare servite din belșug întrețin buna dispoziție a publicului.

Seara, parcul strălucește de lumini electrice, pe care lunile de aluminiu le revarsă în torente. Bine a făcut soarele că a dispărut la orizont! N-ar fi fost el umilit de aceste raze artificiale, care fac din noapte zi?...

La ora 11, o lungă procesiune se îndreaptă spre primărie. Walter Tankerdon și miss Dy Coverley merg în mijlocul familiilor lor. Întreaga populație îi însoțește, urcînd Bulevardul 1.

Guvernatorul Cyrus Bikerstaff așteaptă în marea sală a palatului municipal. Cea mai frumoasă dintre căsătoriile pe care i-a fost dat să le celebreze în timpul carierei sale administrative se va săvîrși peste cîteva clipe...

Deodată izbucnesc țipete dinspre cartierul mărginaș al sectorului babordez.

Cortegiul se oprește la jumătatea bulevardului.

Aproape imediat, împreună cu strigătele care se înmulțesc, se aud împușcături îndepărtate.

După o clipă, un grup de vameși — mulți răniți — se năpustesc spre primărie.

Agitația e la culme. In mulțime se răspîndește acea teamă irațională pe care o naște un pericol necunoscut...

Cyrus Bikerstaff se ivește pe peronul palatului, urmat de comandorul Simcoë, de colonelul Stewart și de notabili. La întrebările care li se pun, vameșii răspund că Standard-Island a fost invadată de 3.000—4.000 de neohebridieni și că Sarol este în fruntea lor.

*

Acesta e începutul înfăptuirii groaznicului complot pregătit de căpitanul Sarol cu complicitatea malaezilor primiți o dată cu el pe Standard-Island, a neohebridienilor îmbarcați la Samoa și a indigenilor din Erromango și din insulele vecine. Care va fi deznodămîntul? E greu de prevăzut, date fiind condițiile în care se produce această bruscă și teribilă agresiune.

Grupul neohebridian cuprinde nu mai puțin de 150 de insule care, sub protecția Angliei, formează o dependință geografică a Australiei. Cu toate acestea, aici, ca și în insulele Salomon, situate în nord-vestul aceleiași regiuni, problema protectoratului constituie un măr al discordiei între Franța și Regatul Unit. Pe deasupra, Statele Unite nu văd cu ochi buni apariția coloniilor europene în mijlocul unui ocean a cărui stăpînire exclusivă se gîndesc s-o revendice. Implîntînd drapelul său pe aceste diverse arhipelaguri, Marea Britanie caută să creeze o stațiune de aprovizionare care i-ar fi indispensabilă în cazul cînd coloniile australiene ar scăpa de sub autoritatea „Foreign-Office"-ului.

Populația Noilor Hebride este alcătuită din negri și malaezi de origine canacă. Dar caracterul acestor indigeni, temperamentul și instinctele lor diferă după cum aparțin insulelor din nord sau din sud — ceea ce îngăduie împărțirea arhipelagului în două grupe.

In grupul septentrional, în insula Santo, în golful Sfîntul Filip, oamenii sînt mai înalți, cu tenul mai puțin închis la culoare și părul mai puțin încrețit. Bine zidiți și puternici, blînzi și pașnici, ei n-au atacat niciodată agențiile comerciale și vasele europene. Din nefericire, rasa canacă e pe cale de dispariție și e sigur că va sfîrși prin a se stinge în detrimentul acestui grup din nord, unde ea s-a transformat în contact cu civilizația europeană.

Aceste regrete ar fi însă nelalocul lor în ceea ce privește insulele meridionale ale arhipelagului. Căpitanul Sarol a ales nu fără chibzuință grupul sudic pentru a organiza tentativa criminală împotriva insulei cu elice... El a promis piraților din aceste insule jefuirea neprețuitei „Bijuterii a Pacificului", ai cărei locuitori nu trebuie cruțați.

Cînd Standard-Island şi-a făcut apariţia, cînd a ajuns la numai cîteva *sute de metri de Erromango*, căpitanul Sarol a dat semnalul aşteptat de piraţi. In cîteva minute, printre stîncile aflate la nivelul apei, s-au strecurat 3.000—4.000 de piraţi.

Primejdia este foarte mare, căci piraţii dezlănţuiţi asupra oraşului miliardez nu vor da înapoi de la nici un atentat, de la nici *o violenţă. Ei au avantajul surprizei şi sînt înarmaţi nu numai cu* suliţe lungi cu vîrf de os, care provoacă răni foarte primejdioase, şi cu săgeţi otrăvite cu un fel de venin vegetal, dar şi cu puşti Snyders, a căror întrebuinţare este foarte răspîndită în arhipelag.

De la începutul acestui atac — pregătit de multă vreme, de*oarece Sarol este cel care-i conduce pe atacatori — a trebuit să fie* mobilizaţi poliţiştii, marinarii, funcţionarii, toţi oamenii în stare să lupte.

Cyrus Bikerstaff, comandorul Simcoë, colonelul Stewart şi-au păstrat sîngele rece. Indigenii sînt încă departe, spre Babord-Harbour, *unde ofiţerul portului încearcă să organizeze rezistenţa. Fără îndo*ială însă că nu vor întîrzia să se arunce asupra oraşului.

Se dă de la început ordinul să fie închise porţile incintei oraşului, în care aproape întreaga populaţie s-a strîns pentru serbările căsătoriei. Probabil că se vor produce stricăciuni în parc şi pe cîmpie. *E de temut chiar că porturile şi uzinele electrice vor fi devastate. Nu* poate fi împiedicată distrugerea bateriilor Pupei şi Pintenului. Cea mai mare nenorocire ar fi însă ca artileria să fie întoarsă împotriva oraşului şi nu e imposibil ca piraţii să ştie s-o mînuiască...

Inainte de orice, cea mai mare parte a femeilor şi copiilor sînt strînşi în încăperile primăriei. *Vastul palat municipal e cufundat în*tr-o adîncă întunecime, căci mecanicii au trebuit să fugă de atacatori, şi aparatele electrice au încetat să funcţioneze.

Totuşi, prin grija comandorului Simcoë, *armele depozitate la* primărie sînt împărţite poliţiştilor şi marinarilor. Muniţiile nu vor lipsi. După ce a lăsat-o pe miss Dy cu doamnele Tankerdon şi Coverley, Walter a intrat în grupul alcătuit din Jem Tankerdon, Nat Coverley, Calistus Munbar, Pinchinat, Yvernès, Frascolin şi Sébastien *Zorn.*

Detunăturile continuă să se audă din direcţia porturilor. Căpitanul Sarol a început prin a întrerupe funcţionarea elicelor, pentru ca Standard-Island să nu se poată depărta de Erromango — baza de operaţii a atacatorilor.

Guvernatorul, comandorul Simcoë, colonelul Stewart, întruniţi într-un comitet de apărare, s-au gîndit întîi la o ieşire ofensivă. Nu, ar fi însemnat să fie sacrificaţi mulţi dintre apărătorii de care e atîta nevoie.

După un ceas, atacatorii au ajuns în faţa grilajului. Incearcă să-l doboare, dar el rezistă. Incearcă să treacă peste el, dar sînt primiţi cu împuşcături.

Deoarece Milliard-City n-a fost luat prin surprindere, e greu să i se forţeze incinta pe întuneric. Căpitanul Sarol îşi readuce indigenii spre parc şi cîmpie în aşteptarea dimineţii.

De cum se luminează, se schimbă împuşcături printre zăbrelele grilajului scuarului. Incinta observatorului este apărată cu curaj. Sînt victime de o parte şi de alta.

Intr-adevăr, atacatorii sînt prea mulţi! Toţi piraţii pe care i-au putut furniza Erromango, Tanna şi insulele învecinate se înverşunează împotriva oraşului. Comandorul Simcoë a putut să constate totuşi o împrejurare fericită, şi anume că Standard-Island, în loc să se abată spre Erromango, sub influenţa unui curent abia simţit urcă spre grupul septentrional, cu toate că ar fi fost mai bine să se îndrepte spre larg.

Timpul se scurge, indigenii îşi dublează eforturile, şi, cu toată rezistenţa lor curajoasă, apărătorii nu-i vor putea opri. Pe la ora 10, grilajul e smuls. In faţa mulţimii care urlă, năvălind în scuar, comandorul Simcoë este obligat să se retragă spre primărie, unde vor trebui să se apere ca intr-o fortăreaţă.

Pe la ora 2, apărătorii au fost împinşi pînă în scuarul primăriei. Se şi numără 50 de morţi de ambele părţi şi un număr dublu sau triplu de răniţi. Inainte ca palatul municipal să fie invadat de piraţi, oamenii se năpustesc înăuntru, închid porţile, obligă femeile şi copiii să-şi caute un adăpost în apartamentele interioare, unde vor fi la adăpost de proiectile. Apoi Cyrus Bikerstaff, comandorul Simcoë, colonelul Stewart, Jem Tankerdon, Nat Coverley, prietenii lor, poliţiştii şi marinarii se postează la ferestre, şi focul reîncepe cu mai multă înverşunare.

— Trebuie să rezistăm aici, spune guvernatorul. Este ultima noastră şansă. Doar o minune ne mai poate salva!

Asaltul începe imediat la ordinul căpitanului Sarol, care e sigur de succes, cu toate că treaba nu-i uşoară de loc. Porţile sînt solide şi va fi greu să le spargă fără artilerie. Piraţii le atacă cu securile, sub focul de la ferestre, ceea ce le provoacă mari pierderi. Dar asta nu-l va opri pe şeful lor. Şi totuşi, dacă acesta ar fi ucis, poate că moartea lui ar schimba situaţia...

Se scurg două ore. Primăria rezistă încă. Dacă gloanţele îi seceră pe atacatori, numărul lor se împrospătează fără încetare. In zadar cei mai buni ochitori, Jem Tankerdon, colonelul Stewart, caută să-l doboare pe căpitanul Sarol. In timp ce ai săi cad în jur, el pare invulnerabil.

Şi nu el, ci Cyrus Bikerstaff este atins în piept de glonţul unui Snyders, în timpul unui schimb de focuri mai viu ca niciodată. Transportat într-un salon, el nu întîrzie să-şi dea duhul.

Asaltul continuă cu mai multă furie. Porţile sînt gata să cedeze sub securile indigenilor. Cum poate fi împiedicată căderea acestei ultime fortăreţe a insulei cu elice? Cum pot fi salvaţi de un masacru general copiii, femeile, toţi cei pe care îi cuprinde ea?

In acest moment, intervine un lucru de natură să schimbe situaţia.

Unui dintre apărători a înaintat pe balcon, fără să ia seama la gloanţele şi săgeţile care plouă în jurul lui. El duce arma la umăr

şi ocheşte pe căpitanul Sarol în clipa în care una dintre porţi se sfărîmă în faţa *atacatorilor...*

Căpitanul Sarol cade mort pe loc.

Piraţii se opresc brusc, apoi dau înapoi, luînd cu ei cadavrul şefului şi se năpustesc spre grilajul scuarului. Aproape în acelaşi timp, la capătul Bulevardului 1 se aud strigăte şi izbucnesc împuşcături.

Care să fie cauza acestei schimbări atît de rapide şi neaşteptate ?... Trebuie ea atribuită dispariţiei căpitanului Sarol... lipsei de conducere *care i-a urmat ?... E posibil ca atacatorii, avînd forţe net superioare,* să fi fost atît de descurajaţi de moartea şefului lor în clipa în care primăria era să le cadă în mîini ?...

Însufleţiţi de comandorul Simcoë şi colonelul Stewart, circa 200 de marinari şi poliţişti, cărora li s-au adăugat Jem şi Walter Tankerdon, Nat Coverley, Frascolin şi colegii săi, coboară Bulevardul 1, gonindu-i pe fugari, care nu se întorc nici măcar pentru a trimite un *ultim glonţ sau o ultimă săgeată şi aruncă puştile, arcurile, suliţele.*

Totuşi, în împrejurimile observatorului, împuşcăturile cresc în intensitate... E sigur că acolo bătălia se desfăşoară cu o năprasnică încrîncenare...

Să fi primit deci Standard-Island un ajutor ?... Dar ce ajutor... şi din partea cui ?...

Oricum ar fi, atacatorii fug de pretutindeni, pradă unei panici de neînţeles. Sînt deci atacaţi de întăriri venite dinspre Babord-Harbour ?...

Da... 1.000 de neohebridieni au debarcat pe Standard-Island sub conducerea coloniştilor francezi din insulele Vaté !

Iată în ce împrejurări s-a produs această intervenţie neaşteptată, *am putea zice aproape miraculoasă.*

În timpul nopţii precedente şi de la răsăritul soarelui, Standard-Island n-a încetat să deriveze către acea insulă Vaté, unde îşi avea reşedinţa o colonie franceză aflată pe calea prosperităţii. Or, îndată ce aflară despre atacul efectuat de căpitanul Sarol, coloniştii hotărîră să vină în ajutorul insulei cu elice împreună cu cei 1.000 de indigeni aflaţi sub influenţa lor. Dar ambarcaţiile insulei Vaté erau insu*ficiente pentru a-i transporta...*

Ce bucurie pe aceşti oameni de ispravă cînd Standard-Island, împinsă de curent, ajunse în dreptul insulei Vaté. Imediat se aruncară cu toţii în şalupele de pescuit, urmaţi de indigeni — cei mai mulţi înot — şi debarcară la Babord-Harbour...

Imediat, oamenii de la bateriile Pupei şi Pintenului, cei rămaşi *în porturi se uniră cu ei. Traversînd cîmpia şi parcul, porniră* spre Milliard-City, şi, graţie acestei diversiuni, primăria nu căzu în mîinile atacatorilor, descumpăniţi şi de moartea căpitanului Sarol.

După două ceasuri, bandele atacatoare gonite de pretutindeni îşi caută salvarea aruncîndu-se în ocean ca să ajungă pe insula Vaté — şi cea mai mare parte cad sub gloanţele poliţiştilor.

Acum Standard-Island nu are de ce să se mai teamă : ea e salvată de jaf, de masacru, de distrugere,

Se pare că sfîrşitul acestei groaznice aventuri ar fi trebuit să dea naştere unor manifestari publice de bucurie şi unor acţiuni de mulţumire. Nu! Oh, aceşti americani uimitori în orice împrejurare! S-ar zice că rezultatul final nu i-a surprins, că îl prevăzuseră... Şi totuşi ce puţin a lipsit ca tentativa căpitanului Sarol să ducă la o înspăimîntătoare catastrofă!

Această rezervă ultraamericană n-are ce căuta însă în primirea pe care artiştii parizieni o fac coloniştilor francezi de pe insula Vaté. Ce stringeri de mînă! Cîte felicitări primesc membrii cvartetului *de la compatrioţii lor! Dacă gloanţele i-au cruţat,* aceste două viori, acest alto şi acest violoncel nu şi-au făcut cu mai puţin curaj datoria! Cît despre bunul Athanase Dorémus, rămas în sala cazinoului, el aştepta un elev care se încăpăţîna să nu mai vină... Şi cine ar putea să i-o reproşeze?...

Deci Standard-Island e teafără. Salvarea ei a costat scump: Cyrus Bikerstaff ucis în cele mai grele momente, 60 de poliţişti şi marinari atinşi de gloanţe şi săgeţi, cam tot atîţia dintre funcţionari şi impiegaţi, care s-au luptat cu atita vitejie.

Altfel, cu repeziciunea care-i caracterizează, miliardezii vor pune grabnic lucrurile la punct. După o oprire de cîteva zile în insula Vaté, orice urmă a acestei lupte sîngeroase va fi dispărut.

In aşteptare, există un acord deplin în legătură cu puterea militară, care rămîne în miinile comandorului Simcoë. Nici Jem Tankerdon, nici Nat Coverley n-au vreo pretenţie. Mai tîrziu, alegerile vor hotărî în importanta problemă a noului guvernator,

CAPITOLUL XXIII

TRIBORD CONTRA BABORD

Standard-Island a părăsit insula Vaté la 3 martie.

Sub conducerea comandorului Simcoë, reparaţiile au fost făcute cu repeziciune. Pagubele nici nu erau prea mari. Motoarele uzinelor electrice sînt intacte. Cu ceea ce rămîne din stocul de petrol, funcţionarea dinamurilor e asigurată pe mai multe săptămîni. De altfel, insula cu elice nu va întîrzia să ajungă în acea parte a Pacificului de unde va putea comunica cu golful Madeleine prin cablurile submarine. Există, prin urmare, certitudinea că croaziera se va sfîrşi fără alte neplăceri. In mai puţin de 4 luni, Standard-Island se va afla lîngă ţărmul american.

— *Să sperăm! spune Sébastien Zorn* de cîte ori supraintendentul se ambalează, ca de obicei, în legătură cu viitorul minunatului aparat maritim.

Totuşi, din faptul că Simcoë este însărcinat, ca şi mai înainte, cu conducerea militară a insulei, nu reiese că puterea civilă s-ar afla în miinile sale. De la moartea lui Cyrus Bikerstaff, Milliard-City nu mai are primar. In consecinţă, va fi necesară numirea unui nou guvernator al insulei cu elice,

In lipsa unui ofițer al stării civile nu poate fi celebrată căsătoria lui Walter Tankerdon cu miss Dy Coverley. Iată o dificultate care nu s-ar fi ivit fără uneltirile mizerabilului Sarol! Și nu numai viitorii soți, dar toți notabilii, întreaga populație se grăbesc ca această căsătorie să fie definitiv săvîrșită. Aceasta e una dintre cele mai sigure garanții ale viitorului.

Se pregătesc alegerile... In cîteva zile va fi numit noul guvernator... Primul act al administrației sale va fi celebrarea cu mare pompă a căsătoriei, așteptată cu atita nerăbdare... Programul serbărilor va fi reluat în intregime... Un primar!... Un primar!... Acest cuvint e pe toate buzele!...

— Numai dacă aceste alegeri n-ar reinsufleți rivalități care poate mai mocnesc! remarcă Frascolin.

Nu, și Calistus Munbar e hotărit să facă tot ce-i stă în puteri pentru a duce lucrurile la bun sfîrșit.

— De altfel, strigă el, îndrăgostiții noștri nu-s și ei pe aici?... Cred c-o să-mi dați dreptate cind spun că amorul propriu nu va învinge amorul!

Standard-Island continuă să înainteze spre nord-est, către punctul în care a 12-a paralelă sudică se încrucișează cu al 175-lea meridian estic. In această regiune au fost chemate, prin cablogramele expediate înainte de popasul în Noile Hebride, vasele cu provizii trimise din golful Madeleine. De altfel, problema proviziilor nu-l preocupă pe comandorul Simcoë. Există rezerve pentru mai mult de o lună... E adevărat că lipsesc noutățile din străinătate. Cronica politică e sărăcăcioasă. „Starboard Chronicle" se plinge, și „New Herald" e dezolat... Ce are a face! Oare nu e Standard-Island un mic univers? Ce o interesează ceea ce se petrece in restul lumii?... Are chef de politică?... Curind o să se facă destulă aici... prea multă poate!

Perioada electorală e deschisă. Cu asta se ocupă cei 30 de membri ai consiliului notabililor, in care babordezii și tribordezii sint în număr egal. Există de pe acum siguranța că alegerea noului guvernator va da naștere la discuții, întrucît Jem Tankerdon și Nat Coverley vor fi rivali.

Cîteva zile se scurg în intruniri pregătitoare. De la început e clar că vor fi neînțelegeri, avînd în vedere amorul propriu al celor doi candidați. O agitație surdă răscolește orașul și porturile. Agenți ai celor două sectoare caută să provoace tulburări pentru a exercita o presiune asupra notabililor. Timpul trece, și acordul nu pare posibil. Oare nu e de temut că Jem Tankerdon și principalii babordezi vor căuta să-și impună ideile respinse de principalii tribordezi, că vor relua nefericitul proiect de a transforma Standard-Island intr-o insulă industrială și comercială?.. Celălalt sector n-ar accepta niciodată acest lucru! Pe scurt, cînd partidul Coverley pare să cîștige, cînd partidul Tankerdon pare să-i țină piept. De aici, discuții jignitoare, o acreală între cele două tabere, o răcire vădită a relațiilor dintre cele două familii — răcire de care Walter și miss Dy nici nu vor să-și dea seama. Ce-i privesc pe ei toate aceste fleacuri politice?...

Intr-o zi, Frascolin spune colegilor săi:

— Iată dificultăţile de care mă temeam...

— Ce ne interesează pe noi aceste neînţelegeri? răspunde Pinchinat. Ce pagubă ne-ar putea aduce?... In citeva luni vom ajunge in golful Madeleine, angajamentul nostru va lua sfîrşit şi fiecare dintre noi va pune piciorul pe pămint... cu micul său milion în buzunar... *

— Dacă nu se iveşte iar vreo nenorocire! replică neînduplecatul Sébastien Zorn. O asemenea maşină plutitoare poate fi vreodată sigură pe viitorul său?... După abordajul vasului englez, fiarele sălbatice; după fiare, năvala neohebridienilor... după indigeni...

— Taci, cobe! strigă Yvernès. Taci sau îţi legăm ciocul!

Comandorul Simcoë încearcă să realizeze o apropiere între cele două sectoare ale oraşului. E rugat să nu se amestece unde nu-i fierbe oala! Are insula de condus — s-o conducă!... Are stînci de ocolit — să le ocolească!... Politica nu e de competenţa lui.

Comandorul Simcoë n-are nevoie să i se spună a doua oară.

Cit despre ziare, e de la sine înţeles că au coborît în arenă. „New Herald" combate pentru Tankerdon, „Starboard Chronicle" pentru Coverley. Cerneala curge în valuri şi e de temut chiar să nu se amestece cu sînge!... Oare n-a fost prea mult udat acest pămint în timpul luptei duse împotriva tîlhariior din Noile Hebride?...

De fapt, omul mijlociu se interesează mai mult de cei doi logodnici, al căror roman s-a întrerupt la primul capitol. Relaţiile dintre cele două sectoare ale oraşului au încetat. Nu mai sînt recepţii, invitaţii, serate muzicale! Dacă situaţia asta durează, instrumentele cvartetului concertant vor putrezi în cutille lor, şi artiştii noştri îşi vor cîştiga enorma retribuţie stînd cu miinile în buzunare.

Cu toate că nu vrea s-o mărturisească, supraintendentul e mistuit de o nelinişte mortală. El simte că situaţia sa e falsă, căci îşi desfăşoară întreaga inteligenţă pentru a nu displace nici unora, nici altora — cel mai sigur mijloc de a displace tuturora.

Pină la 12 martie, Standard-Island a înaintat mult spre Ecuator, dar nu îndeajuns pentru a întîlni vasele expediate din golful Madeleine. Se pare că alegerile vor avea loc înaintea acestei întîlniri, întrucît sînt fixate pe data de 15 martie.

In ultimele zile dinaintea scrutinului, spiritele sînt tot mai agitate. Nu se poate realiza o înţelegere. Partizanii lui Jem Tankerdon şi ai lui Nat Coverley evită să se întîlnească chiar pe stradă. Nu se mai trece de la un sector la altul. Nici tribordezii, nici babordezii nu depăşesc Bulevardul 1. Milliard-City e împărţit acum în două oraşe duşmane.

In acest timp, întrunit în permanenţă la primărie, consiliul notabililor discută şi se ceartă. Se ajunge la aluzii jignitoare. Poliţia e forţată să ia unele măsuri de precauţie, căci insularii se îngrămădesc de dimineaţa pină seara în faţa palatului municipal, scoţînd strigăte de minie.

---

* Jules Verne satirizează aici filistinismul micului burghez, pe care-l interesează numai ceea ce este legat de persoana si interesele lui.

Pe de altă parte, o ştire deplorabilă e pusă în circulaţie: Walter Tankerdon s-a prezentat în ajun la palatul Coverley şi n-a fost primit. Celor doi logodnici li s-a interzis să se mai vadă şi, deoarece căsătoria n-a fost efectuată înaintea atacului bandelor neohebridiene, cine ar îndrăzni să spună dacă se va mai săvîrşi vreodată?...

In sfîrşit, soseşte ziua de 15 martie. Alegerea va avea loc în marea sală a primăriei. Publicul agitat se îmbulzeşte în scuar, aşa cum făcea populaţia romană odinioară în faţa palatului Quirinal, unde conclavul proceda la înălţarea unui papă pe tronul sfîntului Petru..

Intre orele 1 şi 3, cursul obişnuit al vieţii pare suspendat pe suprafaţa insulei cu elice. 5.000—6.000 de persoane se agită pe sub ferestrele palatului municipal. Se aşteaptă rezultatul votului notabililor — rezultat care va fi comunicat de îndată telefonic celor două sectoare şi celor două porturi.

Primul tur de scrutin are loc la 1 şi 35 de minute.

Candidaţii obţin acelaşi număr de sufragii.

După un ceas, al doilea tur de scrutin.

El nu modifică în nici un fel cifrele primului.

La 3 şi 35 de minute, al treilea şi ultimul tur.

Şi de data aceasta, nici un nume nu obţine jumătate din voturi plus unu.

Membrii consiliului se despart atunci, şi pe bună dreptate. Sînt atît de exasperaţi încît, dacă ar rămîne în şedinţă, s-ar lua la bătaie. In timp ce traversează scuarul pentru a se întoarce unii la palatul Tankerdon, alţii la palatul Coverley, mulţimea ii întîmpină cu murmurele cele mai neplăcute.

— Fie vorba între noi, spune Pinchinat, aflînd de la supraintendent, împreună cu colegii săi, care a fost rezultatul celor 3 tururi de scrutin, mi se pare că există un mijloc foarte simplu de a rezolva această problemă.

— Care? întreabă Calistus Munbar ridicîndu-şi cu deznădejde braţele spre cer. Care?...

— Să tăiem insula pe la mijloc... Să o împărţim în două bucăţi egale, ca pe o plăcintă ale cărei jumătăţi vor naviga fiecare într-o parte, cu guvernatorul pe care-l doreşte...

— Să tăiem insula noastră! strigă supraintendentul, ca şi cum i s-ar fi propus să i se taie un picior.

— Cu un ciocan, o daltă şi o cheie engleză, adaugă Pinchinat, problema va fi rezolvată prin această debulonare, şi pe suprafaţa Oceanului Pacific vor fi două insule plutitoare în loc de una!

Acest Pinchinat nu va putea fi, deci, niciodată serios, chiar cînd împrejurările sînt atît de grave!

Oricum, dacă sfatul său nu poate fi urmat — cel puţin din punct de vedere material, dacă nu intervin nici ciocanul nici cheia engleză, dacă nu se efectuează nici o debulonare de-a lungul axei Bulevardului 1, de la bateria Pintenului pînă la bateria Pupei —, separaţia nu este mai puţin desăvîrşită din punct de vedere moral. Babordezii şi tribordezii vor deveni tot atît de străini unii de alţii ca şi cum i-ar despărţi

100 de leghe marine. Intr-adevăr, neputîndu-se înțelege, cei 30 de notabili s-au hotărît să voteze separat. Jem Tankerdon și Nat Coverley sînt numiți guvernatori ai sectoarelor lor și le vor guverna după plac. Fiecare sector își va păstra portul, navele, ofițerii, marinarii, polițiștii, funcționarii, negustorii, uzina electrică, mașinile, motoarele, mecanicii, fochiștii — și amîndouă vor ști să trăiască singure.

Foarte bine, dar cum va face comandantul Simcoë pentru a se dedubla și supraintendentul Calistus Munbar pentru a-și îndeplini funcțiile spre satisfacția tuturora?

In ceea ce-l privește pe acesta din urmă, e adevărat că lucrul n-are importanță. Funcția sa nu va mai fi decît o sinecură. Cum ar mai putea fi vorba de serbări și distracții cînd Standard-Island e amenințată de războiul civil?...

Că o apropiere nu mai e posibilă o dovedește și acest indiciu: la 17 martie ziarele anunță ruptura definitivă a logodnei lui Walter Tankerdon cu miss Dy Coverley.

Da! Ruptură, cu toate cererile și rugămințile lor. In ciuda celor spuse într-o zi de Calistus Munbar, amorul n-a fost mai puternic!...

Ei bine, nu! Walter și miss Dy nu se vor despărți... Ei își vor părăsi familia... vor merge să se căsătorească în străinătate... vor găsi un colț pe lume unde să poată fi fericiți fără a avea atîtea milioane în jurul inimii!

Cu toate acestea, după numirea lui Jem Tankerdon și Nat Coverley, nimic nu s-a schimbat în itinerarul insulei cu elice. Comandorul Simcoë continuă să se îndrepte spre nord-est. O dată ajunși în golful Madeleine, un număr de miliardezi, plictisiți de această stare de lucruri, vor cere probabil din nou continentului liniștea pe care nu le-o mai oferă „Bijuteria Pacificului". Poate că insula cu elice va fi chiar abandonată?!... Atunci va fi lichidată, scoasă la licitație, vîndută la cîntar ca fierărie uzată și nefolositoare, trimisă la topit!

Oricum, cele 5.000 de mile care au rămas de străbătut cer încă aproape 5 luni de călătorie. In timpul acesta, navigația nu va fi oare compromisă de capriciul sau încăpățînarea celor doi șefi? De altfel, spiritul de revoltă a pătruns în inima populației. Se vor lua oare la bătaie babordezii și tribordezii, se vor ataca cu focuri de pușcă, vor scălda cu sîngele lor șoselele de oțel ale orașului?...

Nu! Partidele nu vor ajunge pînă acolo!... Nu se va mai vedea un război de secesiune — dacă nu între nord și sud, măcar între tribordul și babordul insulei cu elice *... Dar ceea ce era fatal se produce, cu riscul de a provoca o adevărată catastrofă.

La 19 martie dimineața, comandorul Simcoë se afla în cabinetul său de la observator, așteptînd să i se comunice poziția insulei. După părerea lui, Standard-Island nu poate fi departe de regiunea în care trebuie să întîlnească navele cu provizii. Lîngă comandor se află colonelul Stewart, Sébastien Zorn, Pinchinat, Frascolin, Yvernès și un oarecare număr de ofițeri și funcționari dintre cei care pot fi numiți

---

* Vă aduceți aminte că miliardarii de la babordul insulei cu elice erau din nordul Statelor Unite, iar cei de la tribord erau din sud.

neutri, căci n-au luat parte de loc la disensiuni. Pentru ei, esențialul este să ajungă cît mai repede în golful Madeleine, unde această nenorocită stare de lucruri va lua sfîrșit...

Se aud două sonerii și două ordine îi sînt transmise telefonic comandorului. Ele vin de la primărie, unde Jem Tankerdon, în aripa dreaptă, și Nat Coverley, în aripa stîngă, țin ședință cu principalii lor partizani. De acolo administrează ei Standard-Island prin decizii absolut contradictorii, ceea ce nu-i de mirare.

Or, în aceeași dimineață, cei doi guvernatori nu s-au putut înțelege asupra itinerarului urmat de Ethel Simcoë. Nat Coverley a decis că Standard-Island se va îndrepta spre nord-est, pentru a ajunge în arhipelagul Gilbert. Jem Tankerdon, încăpățînindu-se să creeze relații comerciale, a hotărît să se ia direcția sud-vest, către regiunile australiene.

Pînă aici au ajuns cei doi rivali — și prietenii lor au jurat să-i susțină. La primirea acestor două ordine trimise simultan, comandorul spune :

— Iată de ce mă temeam...

— Ce hotărîți ? întreabă Frascolin.

— Zău, sînt curios să văd cum veți manevra, domnule Simcoë ! strigă Pinchinat.

— Rău ! se amestecă Sébastien Zorn.

— Mai întîi, răspunde comandorul, să le comunicăm lui Jem Tankerdon și Nat Coverley că ordinele lor nu pot fi executate, întrucît se contrazic. De altfel, e mai bine ca Standard-Island să nu se deplaseze și să aștepte navele cu care are întîlnire în această regiune.

Răspunsul acesta foarte înțelept e telefonat îndată la primărie. Trece un ceas fără ca observatorul să primească o altă comunicare. E foarte probabil ca guvernatorii să fi renunțat la modificarea itinerarului, fiecare în sens opus...

Deodată se produce o mișcare ciudată în trupul insulei cu elice... Ce indică această mișcare ?... Că Jem Tankerdon și Nat Coverley au împins încăpățînarea pînă la ultimele limite.

Toți cei de față se privesc întrebători :

— Ce s-a întîmplat ?... Ce s-a întîmplat ?...

— Ce s-a întîmplat ? răspunde comandorul Simcoë, ridicînd din umeri. S-a întîmplat că Jem Tankerdon a trimis ordinele sale direct domnului Watson — mecanicul de la Babord-Harbour, în timp ce Nat Coverley trimitea ordine contrarii domnului Somwah, mecanicul de la Tribord-Harbour. Unul a ordonat : „mașinile înainte !“, pentru a merge spre nord-est, celălalt : „mașinile înapoi !“, pentru a merge spre sud-vest. Rezultatul este că Standard-Island se învîrtește pe loc, și mișcarea de rotație va ține tot atît cît capriciul acestor două personaje încăpățînate !

— Na, asta trebuia să se sfîrșească printr-un vals ! strigă Pinchinat. Valsul capsomanilor !... Athanase Dorémus n-are decît să-și dea demisia !... Miliardezii nu mai au nevoie de lecțiile sale !...

Poate că această situație absurdă — comică într-un fel — ar fi fost un prilej de veselie. Din nefericire, dubla manevră este extrem de primejdioasă, după cum remarcă Ethel Simcoë. Trasă în direcții opuse

de forța celor 10.000.000 de cai, Standard-Island riscă să se disloce. Intr-adevăr, mașinile au fost lansate cu toată viteza, elicele funcționează cu maximum de putere — și asta se simte după tresăririle subsolului de oțel. Imaginați-vă o căruță ai cărei cai trag unul häis și altul cea, și veți avea o idee despre ceea ce se petrece!

Ar fi inutil să se apeleze la rațiunea mecanicilor a căror manevră provoacă mișcarea de rotație. Comandorul Simcoë n-are nici o putere asupra lor. Ei se supun aceloraşi pasiuni ca tribordezii și babordezii. Slugi credincioase ale șefilor, domnii Watson și Somwah vor lupta pînă la capăt, mașină contra mașină, dinam contra dinam...

Atunci se produce un fenomen ale cărui neplăceri ar fi trebuit să răcorească toate capetele înfierbîntate înmuind inimile.

In urma invirtirii îndelungate, mulți miliardezi, mai ales miliardeze, încep să simtă o tulburare ciudată în întreaga lor ființă. Ei sînt cuprinși de amețeli și grețuri, mai cu seamă în locuințele mai depărtate de centru, care suferă o mișcare de rotație mai pronunțată.

Timp de o săptămînă, Standard-Island n-a incetat să pivoteze pe centrul său — Miliard-City. Orașul este plin de mulțimea care caută un refugiu împotriva grețurilor, căci rotația e mai puțin sensibilă în acest punct al insulei. Regele Malecarliei, comandorul Simcoë, colonelul Stewart au încercat în zadar să mijlocească între cele două puteri care-și împart palatul municipal... Nici una n-a vrut să cedeze... Cyrus Bikerstaff, el însuși, dacă ar fi putut să renască, ar fi văzut eforturile sale eșuind în fața acestei tenacități ultraamericane.

Culmea e că cerul a fost mereu acoperit de nori în aceste 8 zile și n-a fost posibil să se facă punctul... * Comandorul Simcoë nu mai cunoaște poziția insulei. Puterea elicelor, care o trag mereu în direcții opuse, face să vibreze pînă și pereții de oțel ai compartimentelor. Iată de ce nimănui nu-i dă prin gînd să se întoarcă acasă. Parcul geme de lume care și-a făcut culcușul în aer liber. De o parte se strigă „Ura pentru Tankerdon!", de cealaltă „Ura pentru Coverley!" Ochii aruncă fulgere, pumnii se string. Războiul civil amenință să se manifeste prin cele mai groaznice excese, acum cînd populația a ajuns la paroxismul furiei?...

Oricum ar fi, nici unii nici alții nu vor să vadă pericolul care-i pîndește. Nu vor ceda chiar cu riscul ca „Bijuteria Pacificului" să se sfărîme în mii de bucăți — și ea se va roti astfel pînă în clipa cînd, lipsite de curent, dinamurile vor înceta să funcționeze...

In mijlocul iritației generale, la care nu ia de loc parte, Walter Tankerdon este prada celei mai mari neliniști. El se teme — nu pentru el, ci pentru miss Dy — ca o subită dislocare să nu nimicească Standard-Island. De 8 zile n-a putut s-o revadă pe acea care i-a fost logodnică și trebuia să-i fie soție. Desperat, l-a rugat de 20 de ori pe tatăl său să nu se încăpățîneze în această manevră condamnabilă... Jem Tankerdon l-a dat afară nevrînd să audă nimic...

Atunci, în noaptea de 27 spre 28 martie, profitînd de întuneric, Walter încearcă s-o regăsească pe tînăra fată. Vrea să fie alături de

---

* A face punctul: a stabili coordonatele unei nave, cu ajutorul calculelor.

ea dacă se va produce o catastrofă. După ce s-a strecurat prin mulţimea care se îngrămădeşte pe Bulevardul 1, el pătrunde în sectorul duşman, către palatul Coverley.

Cu puţin înaintea ivirii zorilor, o formidabilă explozie zguduie atmosfera pînă în zonele ei înalte. Încălzite peste măsură, cazanele de aburi de la babord au sărit în aer împreună cu clădirile maşinilor ; şi, cum sursa de energie electrică a secat brusc în partea aceasta, jumătate din Standard-Island se cufundă într-o adîncă întunecime...

CAPITOLUL XXIV

PINCHINAT DEFINEŞTE SITUAŢIA

Dacă maşinile de la Babord-Harbour au fost scoase din funcţiune după explozia cazanelor, cele de la Tribord-Harbour sînt intacte. E adevărat însă că e ca şi cum Standard-Island n-ar mai avea nici un mijloc de locomoţie. Doar cu elicele de la tribord, insula va continua să se rotească fără să înainteze.

Accidentul a agravat deci situaţia. Într-adevăr, atunci cînd maşinile de pe Standard-Island puteau să acţioneze simultan, ar fi fost de ajuns să se stabilească o înţelegere între partidul Tankerdon şi partidul Coverley. Motoarele ar fi revenit la bunul obicei de a se mişca în aceeaşi direcţie şi aparatul ar fi pornit din nou spre golful Madeleine, după o întîrziere de cîteva zile.

Acum, chiar dacă s-ar realiza un acord, navigaţia a devenit imposibilă. Comandorul Simcoë nu mai dispune de forţa propulsivă necesară pentru a părăsi aceste meleaguri îndepărtate.

Dacă Standard-Island ar fi rămas pe loc în ultima săptămînă, dacă vapoarele aşteptate ar fi putut s-o găsească, poate că ar mai fi fost posibil să ajungă în emisfera septentrională... Dar în urma observaţiilor astronomice s-a constatat că insula cu elice s-a deplasat spre sud în timpul acestei rotaţii prelungite. Ea a derivat de la a 12-a paralelă sudică pînă la a 17-a.

Într-adevăr, între Noile Hebride şi Fidji există anumiţi curenţi, creaţi de îngustimea dintre cele două arhipelaguri, care se propagă spre sud-est. Cîtă vreme maşinile sale au funcţionat în acord, Standard-Island a putut să se împotrivească cu uşurinţă acestor curenţi. Dar din clipa în care a fost prinsă de ameţeală, a fost tîrîtă spre Tropicul Capricornului.

Cunoscînd acest fapt, comandorul Simcoë nu ascunde de loc celor pe care i-am numit „neutri" gravitatea situaţiei.

— Am fost antrenaţi 5° spre sud, le spune el. Or, ceea ce poate face un marinar pe bordul unui vas cu maşinile scoase din uz, eu nu pot s-o fac pe bordul insulei cu elice. Standard-Island n-are pînze care să-i permită folosirea vîntului. Ne aflăm în voia curenţilor. Unde ne vor duce ? Nu ştiu. Cît despre vasele plecate din golful Madeleine, ne vor căuta zadarnic în regiunea convenită, iar noi derivăm spre partea mai puţin frecventată a Pacificului, cu o viteză de 8—10 mile pe oră !

Această stare de lucruri nu întîrzie să fie cunoscută de populaţie, la Milliard-City şi în cele două porturi. Toţi au conştiinţa clară a unei mari primejdii. De aici — lucru foarte omenesc — o oarecare liniştire a spiritelor, sub ameninţarea acestui nou pericol. Încetul cu încetul, fiecare se întoarce în sectorul său, în cartierul său, la casa sa. Jem Tankerdon şi Nat Coverley renunţă să-şi mai dispute primul loc. Mai mult chiar, la propunerea lor, consiliul notabililor ia singura hotărîre înţeleaptă, dictată de împrejurări : remite toate puterile sale comandorului Simcoë, unicul şef căruia îi este încredinţată de acum înainte salvarea insulei cu elice.

Ethel Simcoë acceptă fără nici o ezitare. El contează pe devotamentul prietenilor, ofiţerilor şi personalului său. Dar ce va putea să facă pe bordul acestui vast aparat plutitor, cu o suprafaţă de 27 de kilometri pătraţi, care nu mai poate fi condus de cînd nu mai dispune de ambele maşini ?... Şi, în definitiv, oare nu constituie aceasta condamnarea insulei cu elice, considerată ca o capodoperă a construcţiei maritime, din moment ce astfel de accidente fac din ea jucăria vînturilor şi a valurilor ?...

E adevărat că accidentul nu se datorează forţelor naturii. De la crearea sa, „Bijuteria Pacificului" a înfruntat totdeauna victorioasă uraganele, furtunile, ciclonurile. Ceea ce s-a întîmplat este o consecinţă a neînţelegerilor interne, a acestei rivalităţi între miliardari, a acestei încăpăţînări furioase — a unora de a coborî spre sud, a altora de a urca spre nord ! Prostia lor de nemăsurat este aceea care a provocat explozia cazanelor de la babord.

Dar la ce folosesc reproşurile ? Înainte de orice trebuie să se constate avariile provocate la Babord-Harbour.

Comisia alcătuită în acest scop se deplasează acolo unde se aflau clădirile uzinei electrice şi ale maşinilor. Explozia cazanelor, încălzite peste măsură, a distrus totul, provocînd moartea a 2 mecanici şi 6 fochişti. Ravagiile nu sînt mai puţin complete la uzina electrică. Din fericire, dinamurile de la tribord continuă să funcţioneze şi, cum spune Pinchinat :

— O să ne mulţumim să vedem doar cu un ochi !

— Fie, răspunse Frascolin, dar am pierdut şi un picior, iar cel rămas nu ne foloseşte la nimic !

Chior şi şchiop, e prea mult.

Ancheta constată că, avariile nefiind reparabile, va fi imposibil să se oprească mersul spre sud. De aici, necesitatea de a aştepta ca Standard-Island să iasă din curentul care o poartă dincolo de tropice.

Cunoscîndu-se aceste distrugeri, e cazul să se verifice starea compartimentelor din [illegible]ului insulei. N-au suferit oare din pricina mişcării de rotaţie, care le-a scuturat atît de violent în aceste 8 zile ?... Pereţii n-au slăbit din încheieturi, şuruburile nu au joc ?... Dacă s-au produs spărturi, cum vor putea fi astupate ?...

Inginerii procedează la această a doua anchetă. Rapoartele lor, comunicate comandorului Simcoë, sînt oarecum liniştitoare. E adevărat că plăcile au crăpat în multe locuri şi că multe legături s-au sfărîmat.

Mii de bulcane au sărit de la locurile lor, s-au produs rupturi. Unele compartimente sînt inundate. Dar, cum linia de plutire n-a coborît de loc, *stabilitatea solului metalic nu e compromisă în mod serios.*

Se iau totuşi măsuri pentru ca reparaţiile să fie făcute fără întîrziere. Trebuie ca populaţia să fie liniştită din punct de vedere material. E destul, e chiar prea mult că, în lipsa motoarelor de la babord, Standard-Island nu poate să se îndrepte către ţărmul cel mai apropiat. Pentru asta nu există remediu.

Rămîne problema atît de gravă a foamei şi a setei... Rezervele ajung pentru o lună... pentru două luni?...

Iată datele furnizate de comandorul Simcoë:

In privinţa apei, nimic de temut. Dacă una dintre uzinele de distilare a fost distrusă de explozie, cealaltă, care continuă să funcţioneze, poate satisface toate necesităţile.

In privinţa alimentelor, situaţia inspiră mai puţină încredere. După toate calculele, ele nu vor ţine mai mult de 30 de zile, dacă nu se impun restricţii severe acestor 10.000 de locuitori. Deci, oricît de neplăcut ar fi efectul acestei măsuri, comandorul Simcoë este forţat să dea o decizie cu privire la introducerea raţiilor de alimente.

De aici, spaimă generală la Milliard-City şi în porturi şi presentimentul unor catastrofe şi mai mari. *Intrebuinţînd o imagine uzată,* dar puternică, oare nu se va înălţa în curînd la orizont spectrul foametei, întrucît nu există nici un mijloc de a reînnoi proviziile?... Intr-adevăr, comandorul Simcoë n-are la îndemînă nici măcar un vas, pentru a-l expedia spre continentul american... Intîmplarea face ca ultimul să fi plecat în urmă cu trei săptămîni, ducînd rămăşiţele pămînteşti ale lui Cyrus Bikerstaff şi ale celor căzuţi în lupta de la Erromango. Nimănui nu-i trecea prin cap, atunci, că probleme de amor propriu vor pune Standard-Island într-o situaţie mai grea decît aceea creată de invazia bandelor neohebridiene!

La ce bun să ai miliarde, să fii bogat ca Rotschild, Mackay, Astor, Vanderbiltt, Gould, atunci cînd nici o bogăţie nu poate goni foametea!... Desigur, cea mai mare parte a averii acestor nababi se află în siguranţă, în safeurile băncilor din noul şi vechiul continent. Dar cine ştie dacă nu-i aproape ziua în care, cu 1.000.000, nu-şi vor putea procura nici o jumătate de kilogram de carne sau de pîine!...

La urma urmei, totul se datoreşte neînţelegerilor absurde, rivalităţilor stupide, dorinţei lor de a pune mîna pe putere! Vinovaţi sînt ei, tankerdonii, coverleyii — cauza întregului rău! Să se teamă de represalii, de mînia acestor militari, funcţionari, salariaţi, de mînia întregii populaţii pe care au adus-o într-o asemenea situaţie! La ce excese nu *se va deda ea cînd va ajunge pradă torturii foamei?*

Cerul fiind acoperit, timp de 48 de ore nu s-a putut face nici o observaţie, şi poziţia insulei cu elice n-a putut fi stabilită cu oarecare exactitate. La 31 martie, dis-de-dimineaţă, văzduhul e destul de limpede, şi ceaţa din larg nu întîrzie să se topească. Există speranţa că se va putea face punctul în bune condiţii.

Puțin înaintea amiezii, observatorii se pregătesc să prindă discul soarelui în sextante, în clipa in care se va afla la zenit.

Indată ce se stabilește înălțimea meridiană se efectuează calculele, cu corecțiile necesare, și rezultatul este:

29°17′ latitudine sudică.

Pe la ora două, o a doua observație, făcută în aceleași condiții favorabile, indică:

179°32′ longitudine estică.

Deci, în timpul cît a fost pradă nebuniei rotitoare, curenții au purtat Standard-Island aproape 1.000 de mile spre sud-est.

Iată ce se constată în fața hărții:

La cel puțin 100 de mile se află insulele Kermadec, îngrămădiri de stînci sterpe, aproape nelocuite, fără resurse — și, de altfel, cum să ajungă la ele? La 300 de mile spre sud e Noua Zeelandă, dar cum să se îndrepte spre ea cînd curenții îi duc în largul oceanului? Spre vest, la 1.500 de mile, e Australia. Spre est, la cîteva mii de mile, se află America de Sud. Dincolo de Noua Zeelandă e Oceanul Inghețat, cu deșertul antarctic. Standard-Island se va sfărîma deci pe țărmurile polare?... Acolo vor găsi navigatorii, într-o zi, rămășițele unei populații întregi moarte de mizerie și de foame?...

Aceste constatări sînt menite să provoace groaza. Crește mînia împotriva celor vinovați, împotriva nababilor criminali care sînt direct răspunzători de situație. Sînt necesare întreaga energie a comandorului Simcoë și a colonelului Stewart, devotamentul ofițerilor și întreaga lor autoritate asupra marinarilor și soldaților pentru a împiedica o răscoală.

In noaptea de 3 spre 4 aprilie are loc o întîmplare fericită. Vîntul din nord, atît de violent de cîteva zile, încetează deodată. Ii urmează o perioadă liniștită, după care briza începe să sufle brusc din sud-est, datorită unuia dintre capriciile atmosferice atît de frecvente în epocile echinocțiului.

Comandorul Simcoë recapătă oarecare speranțe. E destul ca Standard-Island să fie împinsă cu 100 de mile spre vest, și contracurentul o va apropia de Australia sau de Noua Zeelandă. In orice caz, lunecarea sa către Marea Polară pare să se fi oprit și e posibil să întîlnească nave în apropierea pămîntului Australasiei.

La răsăritul soarelui, briza de sud-est a devenit foarte răcoroasă. Influența ei asupra insulei cu elice se face simțită destul de puternic. Monumentele, observatorul, primăria, templul, catedrala sînt tot atîtea obstacole în calea vîntului. Ele țin loc de pînze pe bordul acestui enorm bastiment.

Se stabilește că, din ajun, Standard-Island a urcat cu 2° spre nord-vest! E greu de crezut că la asta a contribuit doar vîntul. Insula cu elice a intrat probabil într-unul dintre contracurenții care despart marii curenți ai Pacificului. Dacă ar avea norocul să-l întîlnească pe cel îndreptat spre nord-vest, șansele de salvare ar crește simțitor.

In timpul dimineții, vîntul se răcește și mai mult. Barometrul coboară. Oceanul se ridică într-o hulă lungă și puternică, dovadă a unor mari frămîntări în sud-est. Standard-Island, impasibilă odinioară, nu

mai suportă ca de obicei aceste enorme variații de nivel. In cîteva clădiri se simt oscilații amenințătoare, de jos în sus, și obiectele din interior se deplasează. Parcă ar fi efectul unui cutremur de pămînt...

Populația nu mai are acum încredere în acest sol artificial... Ar fi fost de 100 de ori mai bună eventualitatea sfărîmării insulei pe stîncile pămînturilor antarctice !... Să te temi în fiecare clipă că Standard-Island se va întredeschide și va fi înghițită de genunile Pacificului, cărora sonda nu le-a dat încă de capăt, iată un lucru pe care inimile cele mai tari nu l-ar putea concepe fără a fi cuprinse de slăbiciune.

E neîndoielnic că s-au produs noi avarii în anumite compartimente. Pereții despărțitori au cedat, niturile plăcilor de oțel au sărit în multe locuri. In parc, de-a lungul rîului, la suprafața străzilor de la periferia orașului, se remarcă umflături capricioase datorite dislocării solului. Mai multe edificii se apleacă și, dacă se prăbușesc, vor crăpa infrastructura care le susține. Spărturile nu pot fi astupate. E sigur că apa a pătruns în diferite părți ale subsolului, căci linia de plutire a coborît cu un picior aproape pretutindeni la periferie, în regiunea porturilor și a bateriilor Pintenului și Pupei. Dacă nivelul ei scade încă, valurile vor invada litoralul. Temeliile insulei cu elice fiind compromise, dispariția ei n-ar mai fi decît o problemă de cîteva ceasuri.

Comandorul Simcoë ar fi vrut să ascundă această situație, care e de natură să declanșeze panica — și mai rău încă ! La ce excese nu s-ar deda locuitorii împotriva celor răspunzători de atîtea nenorociri ? ! Ei nu pot să-și caute scăparea în fugă, cum fac pasagerii unei nave, nu pot să se arunce în bărci, să construiască o plută pe care să se refugieze, cu speranța că vor fi găsiți pe ape... Nu ! Această plută este însăși Standard-Island, gata să fie înghițită de valuri !... In timpul acestei zile, comandorul Simcoë notează din oră în oră scăderea nivelului liniei de plutire. Deci infiltrarea apei continuă — lentă, dar neîncetată și irezistibilă.

Totodată, vremea s-a înrăutățit. Cerul e colorat în tonuri palide, roșiatice și arămii. Barometrul își accentuează mișcarea de coborîre. Atmosfera prezintă toate semnele unei apropiate furtuni. Îndărătul norilor, orizontul e atît de strîmt încît pare să se mărginească la litoralul insulei cu elice.

La căderea nopții se dezlănțuie înspăimîntătoare rafale de vînt. Sub influența hulei, compartimentele se clatină, pereții despărțitori se frîng, plăcile de oțel sînt sfîșiate. Pretutindeni se aud trosnituri metalice. Bulevardele orașului și peluzele parcului amenință să se întredeschidă... Cum se apropie întunericul, Milliard-City este părăsit. Mai puțin supraîncărcată cu construcții greoaie, cîmpia oferă mai multă siguranță. Întreaga populație se răspîndește între cele două porturi și bateriile Pintenului și Pupei.

Pe la ora 9, o zguduitură zdruncină Standard-Island pînă în temelii. Uzina electrică de la Tribord-Harbour s-a prăbușit în abis. Noaptea e atît de întunecată încît nu lasă să se vadă nici cerul, nici marea.

Curînd, noi zguduituri vestesc că edificiile încep să se dărîme aidoma unor castele din cărţi de joc. In citeva ceasuri nu va mai rămîne nimic din suprastructura insulei cu elice!

— Domnilor, spune comandorul Simcoë, nu putem să mai rămînem în observatorul ameninţat cu prăbuşirea... Să mergem pe cîmpie, unde vom aştepta sfîrşitul acestei furtuni...

— E un ciclon, observă regele Malecarliei, arătînd barometrul scăzut la 713 milimetri.

Comandorul Simcoë, colonelul Stewart, Sébastien Zorn şi colegii săi, astronomii şi ofiţerii, părăsesc observatorul. Era şi timpul! Abia au făcut 200 de paşi, şi turnul se prăbuşeşte cu un zgomot grozav, găureşte solul scuarului şi dispare în adîncuri. După o clipă, întregul edificiu nu mai e decît o grămadă de dărîmături.

Membrii cvartetului se gîndesc totuşi să alerge la cazinou, unde se află instrumentele pe care vor să le salveze, dacă e posibil. Cazinoul e încă în picioare. Artiştii reuşesc să ajungă pînă acolo, urcă în camerele lor şi duc cu ei viorile, viola şi violoncelul, în parcul unde-şi caută un refugiu.

In parc sînt strînse mai multe mii de persoane din cele două sectoare. Familiile Tankerdon şi Coverley au norocul că nu pot fi văzute şi recunoscute în mijlocul acestor tenebre.

Walter a fost destul de norocos ca s-o regăsească pe miss Dy Coverley. El va încerca s-o salveze în momentul catastrofei supreme... Va încerca să se agaţe împreună cu ea de o epavă...

Tînăra fată a ghicit că e pe aproape.

— Ah! Walter!...

— Dy!... scumpă Dy... Sînt aici!... Nu te voi mai părăsi!...

Parizienii noştri n-au vrut să se despartă... Frascolin n-a pierdut nimic din sîngele lui rece. Yvernès e foarte nervos. Pinchinat se resemnează cu ironie. Sébastien Zorn îi repetă lui Athanase Dorémus, care s-a hotărît în sfîrşit să-şi urmeze compatrioţii:

— Am prezis că se va sfîrşi rău!... Am prezis!

Către miezul nopţii, violenţa ciclonului creşte. Vînturile, gonind spre acelaşi punct, ridică valuri monstruoase şi le aruncă asupra insulei cu elice. Unde o va duce această încleştare a elementelor?... Se va sfărîma de o stîncă?... Se va disloca în plin ocean?...

Trupul său e străpuns în mii de locuri. Incheieturile îi trosnesc. Monumentele, Saint-Mary Church, templul protestant, primăria se prăbuşesc prin rănile larg căscate. In locul lor se ridică jerbe înalte de apă. N-a mai rămas nici o urmă din aceste minunate edificii. Cîte bogăţii, cîte comori, tablouri, statui, obiecte de artă, nimicite pentru totdeauna! Populaţia nu va mai revedea superbul Milliard-City la răsăritul soarelui, dacă soarele va mai răsări pentru ea, dacă nu se va scufunda mai înainte, împreună cu Standard-Island!

Apa începe să se răspîndească în parc, pe cîmpie, unde subsolul a rezistat pînă acum. Linia de plutire a cedat din nou. Nivelul insulei cu elice a ajuns la nivelul oceanului, şi ciclonul aruncă asupra ei valurile furtunoase din larg.

Nu mai există nicăieri vreun adăpost, vreun refugiu. Bateria Pintenului, care se află în calea vîntului, nu oferă nici o apărare împotriva talazurilor hulei sau împotriva rafalelor care biciuiesc totul ca niște mitralii. Compartimentele sînt sfîrtecate, și dislocarea se propagă cu un zgomot care ar acoperi cele mai violente bubuituri ale tunetului... Catastrofa supremă e aproape...

Pe la ora 3 dimineața, parcul se despică pe o lungime de 3 kilometri, urmînd albia rîului Serpentinei. Oceanul se năpustește în torente prin această tăietură. Populația se răspîndește pe cîmpie. Unii fug spre porturi, alții spre baterii. Familiile sînt despărțite, mamele își caută în zadar copiii, în timp ce valurile despletite mătură suprafața insulei cu un puhoi gigantic de apă.

Walter Tankerdon, care n-a părăsit-o pe miss Dy, vrea s-o ducă spre Tribord-Harbour. Ea n-are putere să-l urmeze. Atunci o ia în brațe aproape neînsuflețită și pornește astfel în strigătele de groază ale mulțimii, în mijlocul acestei groaznice întunecimi...

La ora 5 dimineața, o nouă sfîșiere metalică se face auzită din direcția est.

O bucată de o jumătate de milă pătrată s-a rupt din Standard-Island. Este Tribord-Harbour, care pornește în derivă cu fabricile, mașinile și magazinele sale...

Sub loviturile sporite ale ciclonului, aflat în culmea violenței, Standard-Island e purtată încoace și încolo ca o epavă... Trupul său se destramă din ce în ce mai mult... Compartimentele se rup unul de altul și dispar în adîncurile oceanului.

. . . .

—Acesta este crahul insulei cu elice! strigă Pinchinat.

Și acest cuvînt rezumă situația.

Din minunata Standard-Island n-au mai rămas decît bucăți risipite, asemenea sfărîmăturilor răzlețe ale unei comete, care plutesc nu în spațiu, ci la suprafața imensului Pacific.

CAPITOLUL XXV
DEZNODĂMÎNT

În zori, un observator situat la o înălțime de cîteva sute de picioare ar fi putut să vadă trei rămășițe din Standard-Island, măsurînd 2—3 hectare fiecare, și o duzină mai mici, — plutind la o distanță de peste o milă unele de altele.

Cu rapiditatea specifică acestor mari tulburări atmosferice, centrul ciclonului s-a deplasat cu 30 de mile spre est. Totuși, apele, răscolite cu atîta furie, se ridică încă în valuri monstruoase, și epavele mari sau mici se leagănă și oscilează ca niște vase pe un ocean în furtună.

Cel mai mult a suferit acea parte din Standard-Island care slujea drept temelie orașului Milliard-City. Ea s-a scufundat în întregime, sub greutatea edificiilor sale. În zadar am mai căuta vreo urmă a monumentelor și clădirilor care se înșirau de-a lungul principalelor bulevarde ale celor două sectoare! Niciodată n-a fost mai completă sepa-

rația dintre babordezi și tribordezi — și el n-o visau, desigur, astfel! E de temut că numărul victimelor e considerabil, cu toate că populația s-a refugiat din timp in mijlocul cîmpiei, unde solul oferea o rezistență mai mare.

Ei bine, acești coverley și tankerdoni sînt mulțumiți de rezultatul rivalității lor criminale?... Nici unul dintre ei nu va guverna excluzîndu-l pe celălalt!... *Dar să nu ne înduioșăm de soarta lor!* Le rămîn încă destule milioane în safeurile băncilor americane și europene pentru ca să aibă asigurată la bătrînețe pîinea zilnică!

Bucata cea mai mare din Standard-Island cuprinde acea parte a cîmpiei care se întindea între observator și bateria Pintenului. Suprafața sa este de circa 3 hectare, pe care sînt îngrămădiți 3.000 de naufragiați. A doua bucată, ceva mai mică, a păstrat unele clădiri vecine cu Babord-Harbour, portul cu mai multe magazii de alimente și o cisternă cu apă de băut. Aici și-au găsit refugiul 2.000 de locuitori. Poate că vor putea să stabilească o legătură cu prima epavă, dacă n-au pierit toate ambarcațiile de la Babord-Harbour.

In ceea ce privește Tribord-Harbour, vă aduceți aminte că această parte a insulei cu elice s-a desprins violent pe la ora 3 după miezul nopții. Ea s-a scufundat, desigur, pentru că nu se zărește nicăieri.

Impreună cu primele două bucăți, plutește o a treia, cu o suprafață de 4—5 hectare, cuprinzînd acea parte a cîmpiei care se învecina cu bateria Pupei. Pe ea se află aproape 4.000 de naufragiați. In sfîrșit, o duzină de bucăți, măsurînd fiecare cîteva sute de metri pătrați, adăpostesc restul populației salvate din dezastru. Iată tot ce a rămas din „Bijuteria Pacificului"!

Comandorul Simcoë, personalul observatorului, colonelul Stewart, cîțiva dintre ofițerii săi, un anumit număr de notabili — în sfîrșit, o parte însemnată a populației, se află pe bucata de lîngă bateria Pintenului. Acolo se găsesc, de asemenea, familiile Coverley și Tankerdon, copleșite de groaznica responsabilitate care apasă pe umerii șefilor lor. De pe acum sînt lovite în ce aveau mai scump, căci Walter și miss Dy au dispărut!... Să fi ajuns pe una dintre celelalte bucăți?... Există speranța de a-i mai revedea?...

Cvartetul concertant și prețioasele sale instrumente se află la un loc. Ca să folosim o expresie cunoscută, „doar moartea ar fi putut să-i despartă!" Frascolin examinează situația cu sînge rece și nu și-a pierdut orice speranță. Yvernès, care are obiceiul să privească lucrurile sub aspectul lor neobișnuit, a exclamat în fața dezastrului:

— Ar fi greu de imaginat un sfîrșit mai grandios!

Cît despre Sébastien Zorn, acesta și-a ieșit din minți. Nu-l consolează faptul că a fost un bun profet, prezicînd nenorocirile insulei cu elice. Ii e foame și frig, a răcit, e cuprins de violente și neîntrerupte chinte de tuse.* Iar incorigibilul Pinchinat îi spune:

— *Te înșeli, dragă Zorn, armonia nu ingăduie două chinte la rînd!*

---

* Joc de cuvinte: chintă însemnează și acces violent de tuse și interval de cinci note muzicale consecutive.

Violoncelistul l-ar stringe de git dacă ar avea putere, dar nu are.

Şi Calistus Munbar?... Ei bine, supraintendentul e pur şi simplu sublim... Da, sublim! El nu se indoieşte nici de salvarea naufragiaţilor, *nici de salvarea insulei cu elice... Se vor repatria... Vor drege insula cu* elice... bucăţile sint bune şi nu se va putea spune că elementele dezlănţuite au fost mai puternice decit această capodoperă a arhitecturii navale!

E drept că pericolul nu mai e iminent. Tot ceea ce trebuia să se scufunde în timpul ciclonului, s-a scufundat împreună cu Milliard-City — monumentele, clădirile, palatele, fabricile, bateriile, intreagă această *suprastructură de o greutate considerabilă.* Bucăţile rămase sint în bună stare, linia lor de plutire s-a ridicat simţitor, şi valurile nu le mai mătură suprafaţa.

Există deci un răgaz serios, o ameliorare evidentă şi, cum perspectiva unei pieiri imediate s-a îndepărtat, starea simptomatică a naufragiaţilor e mai bună acum.

Comandorul Simcoë, asemenea căpitanului unui vas avariat, s-a *pus pe treabă, ajutat de credinciosul său personal. In primul rînd, va fi* posibil să se unească aceste bucăţi care plutesc izolat? Dacă nu-i posibil, se va putea stabili o legătură între ele? Această ultimă problemă nu întîrzie să fie rezolvată pozitiv, căci la Babord-Harbour se află mai multe ambarcaţii în bună stare. Trimiţindu-le de la o rămăşiţă la alta, comandorul Simcoë va şti care sînt resursele de care dispune, cîtă apă de băut şi cîte alimente au rămas.

Iată constatările făcute în cursul acestei anchete.

Aparatele de distilare de la Babord-Harbour sînt distruse, dar cisterna conţine apă de băut pentru 15 zile, dacă se reduce consumaţia la strictul necesar. Cît despre rezervele din magaziile portului, ele pot asigura hrana naufragiaţilor pe o perioadă de timp oarecum egală. E deci absolut necesar ca în cel mult două săptămîni să se ajungă pe unul dintre pămînturile Pacificului.

După-amiază, vîntul slăbeşte din oră în oră, marea se potoleşte, şi fragmentele abia mai resimt ondulaţiile hulei. Datorită ambarcaţiilor de la Babord-Harbour, comandorul Simcoë se poate ocupa de împărţirea *alimentelor, dînd naufragiaţilor doar atît cît să nu moară de* foame. De altfel, comunicaţiile devin mai uşoare şi mai rapide. Supunîndu-se legilor atracţiei, ca nişte fărîme de plută puse într-un lighean cu apă, diversele fragmente tind să se apropie unele de altele. Şi cum să nu i se pară aceasta de bun augur încrezătorului Calistus Munbar, care întrezăreşte de pe acum reconstituirea „Bijuteriei Pacificului"?...

Noaptea se scurge într-o adîncă întunecime. Se produc ciocniri între mai multe rămăşiţe ale insulei cu elice, dar, din fericire, n-au fost destul de puternice pentru a pricinui pagube serioase.

In zori se constată că resturile s-au apropiat foarte mult şi plutesc împreună, fără să se izbească, pe suprafaţa liniştită a apei. E, desigur, o împrejurare fericită faptul că oceanul a redevenit calm. Păcat că vîntul nu mai suflă dinspre sud-est. El ar ajuta curentul care, în această parte a Pacificului, se îndreaptă spre pămînturile australiene.

Din ordinul comandorului Simcoë, oamenii de veghe au fost postați astfel incit să cerceteze întregul orizont. Dacă se ivește un vas, își vor semnala prezența. Dar vasele se avîntă rar pe aceste meleaguri îndepărtate și mai ales in această epocă a anului în care se dezlănțuie furtunile echinoxiale.

E slabă speranța de a zări un fum sau o pînză desenîndu-se la orizont... Și totuși, pe la ora 2 după-amiază, comandorul Simcoë primește următoarea comunicare:

— Un punct se deplasează vizibil în direcția nord-est și, cu toate că nu i se poate distinge coca *, e sigur că un bastiment trece pe lingă Standard-Island.

Știrea provoacă o extraordinară emoție. Comandorul Simcoë, ofițerii, inginerii, toți se îndreaptă spre locul de unde a fost semnalat acest bastiment. Se ordonă să i se atragă atenția fie ridicînd pavilioane în vîrful unor prăjini, fie cu ajutorul detunăturilor simultane ale armelor de foc de care mai dispun. Dacă se va innopta înainte ca aceste semnale să dea vreun rezultat, se va aprinde un foc mare și, cum va putea fi văzut de la mare distanță, e imposibil să treacă neobservat.

N-a fost nevoie să aștepte pînă seara. Obiectul despre care e vorba se apropie. Un fum gros se înalță deasupra lui și e neîndoielnic că încearcă să ajungă lîngă rămășițele insulei cu elice. Lunetele nu-l pierd din vedere, cu toate că trupul său abia depășește nivelul oceanului și nu are nici catarge, nici pînze.

— Prieteni, strigă curind comandorul Simcoë, nu mă înșel!... Este o bucată din insula noastră... și nu poate fi decît Tribord-Harbour, care a fost dus în larg de curenți!... Fără îndoială că M. Somwah a dres mașinile și se îndreaptă spre noi.

Manifestările de bucurie ating nebunia. Se pare că salvarea tuturora este acum asigurată! E ca și cum o parte vitală a insulei cu elice ar reveni o dată cu această bucată din Tribord-Harbour!

Lucrurile s-au petrecut așa cum a presupus comandorul Simcoë. După ce s-a rupt de Standard-Island, Tribord-Harbour a fost prins de un contracurent și dus spre nord-est. In zori, făcînd unele reparații la mașina ușor avariată, Somwah s-a întors spre teatrul naufragiului, aducînd cu el mai multe sute de supraviețuitori. După 3 ceasuri, Tribord-Harbour a ajuns la o ancablură de flotilă... Cu cît entuziasm, cu ce strigăte de bucurie este intîmpinată sosirea lui!... Walter Tankerdon și miss Dy Coverley, care s-au refugiat acolo înaintea catastrofei, sint unul lingă altul...

Se întrezărește o șansă de salvare. In magaziile de la Tribord-Harbour se află o cantitate suficientă de combustibil pentru a mișca mașinile, a întreține dinamurile și a acționa elicele timp de cîteva zile. Forța de 5.000.000 de cai de care dispune îi dau posibilitatea de a ajunge la țărmul cel mai apropiat. După observațiile făcute de comandorul Simcoë, acest țărm este cel al Noii Zeelande. Dar dificultatea constă în transbordarea citorva mii de persoane pe Tribord-Harbour, a cărui suprafață este doar de 6.000—7.000 de metri pătrați. Să-l trimită

---

* Corpul navei.

după ajutoare la o distanță de 50 de mile?... Asta ar cere prea mult timp și orele sînt numărate. Nu au nici o zi de pierdut dacă vor să-i scutească pe naufragiați de ororile foametei.

— Avem ceva mai bun de făcut! Tribord-Harbour, bateria Pintenului și bateria Pupei pot să poarte pe toți supraviețuitorii insulei cu elice. Să legăm aceste trei epave cu lanțuri puternice și să le înșirăm *una după alta ca șlepurile în spatele unui remorcher*. Apoi Tribord-Harbour să se așeze în frunte și să ne ducă în Noua Zeelandă cu cei 5.000.000 de cai ai săi.

Ideea este excelentă, practică și are toate șansele de reușită, din moment ce Tribord-Harbour dispune de o forță locomotrice atît de *însemnată. Increderea renaște în inima populației, ca și cum s-ar afla* de pe acum în văzul unui port.

Restul zilei e folosit pentru lucrările pe care le necesită legarea cu ajutorul lanțurilor luate din magaziile de la Tribord-Harbour. Comandorul Simcoë crede că, în aceste condiții, vor putea face 8—10 mile în 24 de ore. Deci, în 5 zile, ajutați de curenți, vor putea străbate cele 50 de mile care-i despart de Noua Zeelandă. Există siguranța că proviziile vor ține pînă atunci. Din prudență, totuși, în eventualitatea unei *întîrzieri, rațiile vor fi menținute cu toată rigoarea.*

Terminînd pregătirile, Tribord-Harbour își ia locul în frunte pe la ora 7 seara. Sub impulsul elicelor sale, cele două fragmente aflate la remorcă se deplasează încet pe oceanul liniștit. In dimineața următoare, oamenii de veghe nu mai zăresc celelalte rămășițe ale insulei cu elice. Nici un incident de relatat în zilele de 4, 5, 6, 7 și 8 aprilie. *Timpul e favorabil, hula abia se resimte, și navigația se efectuează în condiții excelente.*

La 9 aprilie, pe la ora 8 dimineața, pămîntul este semnalat către *babord înainte — un țărm înalt, care a putut fi zărit de la o distanță* destul de mare. Făcîndu-se punctul cu instrumentele păstrate la Tribord-Harbour, nu mai e nici o îndoială cu privire la identitatea acestui pămînt. Este capul marii insule septentrionale a Noii Zeelande. Ika Na Mawi. Mai trec o zi și o noapte, și la 10 aprilie, dimineața, Tribord-Harbour eșuează la o ancablură de litoralul golfului Ravaraki.

Ce sentiment de satisfacție și de siguranță încearcă populația, simțind sub picioare pămînt veritabil, și nu solul artificial al insulei cu elice! Și totuși, cîtă vreme n-ar fi durat acest solid aparat maritim *dacă pasiunile omenești, mai puternice decît vînturile și oceanul, n-ar fi dus la distrugerea lui!*

Naufragiații sînt primiți cu multă ospitalitate de neozeelandezi, *care se grăbesc să-i aprovizioneze cu tot ceea ce le este necesar.*

Cum ajung la Auckland, capitala insulei Ika Na Mawi, căsătoria lui Walter Tankerdon și miss Dy Coverley este celebrată cu toată pompa cerută de împrejurări. Să adăugăm că cvartetul concertant s-a făcut auzit pentru ultima oară cu prilejul acestei ceremonii, la care au ținut să asiste toți *miliardezii. E o căsătorie care va fi fericită și care* ar fi putut să se săvîrșească mai devreme! E adevărat că tinerii soți

nu mai posedă decît o rentă anuală de un biet milion fiecare... „Dar, cum spune Pinchinat, totul ne face să credem că-şi vor găsi fericirea şi cu această avere mediocră !"

Cît despre Tankerdon, Coverley şi alţi notabili, ei proiectează să se întoarcă în America, unde nu-şi vor mai disputa guvernarea unei insule cu elice.

Aceeaşi hotărîre în ceea ce-i priveşte pe comandorul Simcoë, colonelul Stewart şi ofiţerii lor, personalul observatorului şi chiar supraintendentul Calistus Munbar, care nu renunţă de loc — atît ar mai lipsi ! — la ideea sa de a fabrica o nouă insulă artificială. Şi cvartetul concertant ?...

După ceremonia de la Auckland, Sébastien Zorn, Yvernès, Frascolin şi Pinchinat îşi iau rămas bun de la prietenii lor, fără să-l uite pe Athanase Dorémus. Apoi se îmbarcă pe un vas cu destinaţia San Diego.

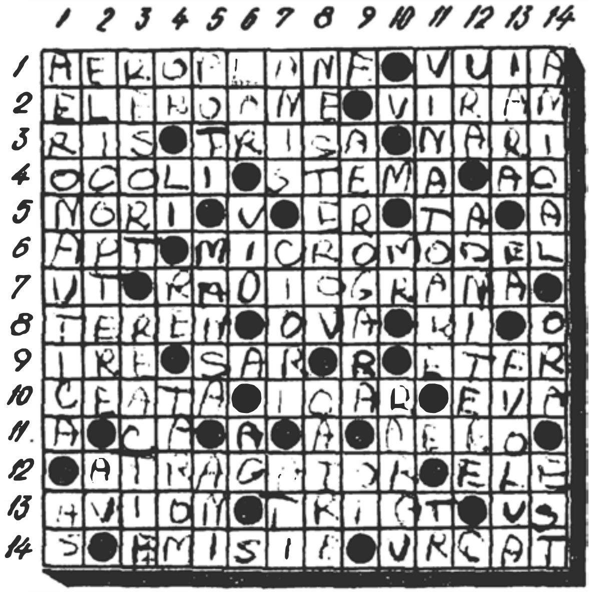
La 3 mai sosesc în această capitală a Californiei de Jos. Prima lor grijă este de a se scuza prin presă pentru faptul că nu şi-au respectat cuvîntul cu 11 luni în urmă şi de a-şi exprima marele regret că s-au lăsat aşteptaţi. „Domnilor, v-am fi aşteptat încă 20 de ani !" Astfel le răspunde amabilul director al seratelor muzicale din San Diego.

N-ar fi putut să se poarte cu mai multă îngăduinţă şi graţie, aşa că singurul fel de a-i răsplăti curtoazia este de a da concertul anunţat de atîta timp. Şi, în faţa unui public pe cît de numeros pe atît de entuziast, cvartetul în fa major Op. 9 de Mozart prilejuieşte acestor virtuoşi, scăpaţi din naufragiul insulei cu elice, unul dintre cele mai mari succese ale carierei lor artistice.

Iată cum se sfîrşeşte istoria acestei a opta minuni a lumii, a acestei neasemuite „Bijuterii a Pacificului".

Sfîrşit

ÎN ZBOR

ORIZONTAL:

1) Aparate de zbor mai grele decît aerul — Unul din precursorii aviației moderne; 2) Le găsiți la bordul de scurgere al planărilor — Facem în zbor un ocol la stînga sau la dreapta; 3) Manifestare a veseliei — A păcăli — Primesc aerul! 4) A înconjura — Pe pieptul campionilor în întrecerile sportive internaționale — Il are orice busolă sau aparat de bord; 5) Paravane în zborurile aviatice! — In cer! — Posesiv; 6) Bun pentru zbor! — Jucărie tematică! 7) În orice parașută! — Se transmite pe calea undelor; 8) .. de aterizare — Ornament arhitectonic — In vrie! 9) Cureluşă de meşină -- Mă lansez cu paraşuta — Văzduh! 10) Constituie o condiție grea de zbor — Primul zburător — ...și prima femeie; 11) In carlingă — Prefix in temă; 12) Zborul, pentru piloți — Dînsele; 13) Despre el este vorba! — Selecționat — Aproape sus! 14) Parte a aparaturii radio de la bord — Pornit spre înălțimi.

VERTICAL:

1) Știința care se ocupă cu navigația aeriană — Un pilot fruntaș între fruntași! 2) Alte aparate pentru zburat — Aurel Vlaicu; 3) Arc — Pe baza acestui principiu, Țiolkovski a fundamentat teoretic posibilitatea zborului în cosmos; 4) In zbor! — Luni! — Pe portativ — Asigură transporturile aeriene în țara noastră cît și peste hotare; 5) Reușești — „Volanul" pilotului — Mărgele pe firul vieții; 6) Zeitate la Romani — Gol de tot! — Argint; 7) Anason — Zboară dar nu-s păsări.. de oțel! — Particulă; 8) Pilotul rus care a executat pentru prima oară la 4 septembrie 1913 cu avionul său „bucla morții", care și azi îi poartă numele — Indică o direcție; 9) Ansamblul de clădiri aflate pe un aeroport! — Osii! 10) Mere — Munte în Carpații răsăriteni; 11) Categorie de aviație militară — Perete! 12) Exclamație de entuziasm — Primire în școala de aviație; 13) Din nou — Pronume — A prezenta în zbor diferite figuri; 14) Prietenesc — Diviziune de timp — Punct cardinal.

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică" și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU